

Filosofia del llenguatge

Codi: 100313
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500246 Filosofia	OB	3	1

Professor/a de contacte

Nom: David Jorge Casacuberta Sevilla
Correu electrònic: David.Casacuberta@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

David Jorge Casacuberta Sevilla
Alger Sans Pinillos

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

L'objectiu d'aquesta assignatura és introduir als alumnes en algunes de les qüestions més centrals de la filosofia actual des de la perspectiva de l'estudi filosòfic del llenguatge.

Competències

- Analitzar i sintetitzar els arguments centrals dels textos fonamentals de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

- Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Utilitzar un pensament crític i independent a partir dels temes, els debats i els problemes que planteja la filosofia tant històricament com conceptualment.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar casos històrics de fets científics.
2. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
3. Demostrar una posició pròpia davant d'un problema o una controvèrsia de rellevància filosòfica, o en un treball de recerca filosòfica.
4. Distingir i esquematitzar el contingut fonamental d'un text filosòfic.
5. Explicar aspectes d'història de la filosofia de la ciència utilitzant la terminologia pròpia de la disciplina.
6. Exposar els conceptes propis de la història de la filosofia
7. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
8. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema
9. Llegir comprensivament textos filosòfics bàsics.
10. Mantenir una conversa adequada al nivell de l'interlocutor.
11. Reconèixer, amb mirada experta, referents filosòfics del passat i del present i avaluar-ne la rellevància.
12. Reflexionar sobre el treball propi i el de l'entorn immediat amb intenció de millorar-los de manera continuada

Continguts

La filosofia del llenguatge s'ocupa d'una gran quantitat de temes, com ara: el significat, les nocions de referència i de veritat, la semàntica de diverses construccions lingüístiques, les qüestions epistemològiques i ontològiques relacionades amb el llenguatge, la relació del llenguatge amb el pensament, la relació del llenguatge i la realitat extralingüística, els actes de parla, la regulació dels intercanvis comunicatius, l'ús figuratiu del llenguatge, la utilització del llenguatge a la ficció, etc. Com que no és pas possible tractar totes aquestes qüestions a un curs introductori, el curs es centrarà en alguns dels temes que són més rellevants en les investigacions filosòfiques recents sobre el llenguatge i en les conseqüències de gran abast en d'altres àrees de la filosofia. El curs es centrarà en el pensament del primer i segon Wittgenstein, però també farem referències a Frege, Russell, Quine, Kripke, Putnam, Austin, Searle i Grice.

Programació de l'assignatura

1. Conceptes bàsics de filosofia del llenguatge
2. Filosofia analítica i filosofia del llenguatge: les variants del gir lingüístic.
3. Origen: problema de la fonamentació de la matemàtica
4. Wittgenstein. Vida i obra
5. El Tractatus de Wittgenstein
 - 5.1 Argumentació transcendental al Tractatus
 - 5.2. Visió formalista del llenguatge
 - 5.3 Llenguatge i món
 - 5.4 Mostrar i dir
 - 5.5 Mística ètica i estètica
 - 5.6 La funció de la filosofia
6. La conferència d'Ètica
7. Les Investigacions Filosòfiques de Wittgenstein.
 - 7.1 Els problemes del Tractatus
 - 7.2 La nova funció de la filosofia
 - 7.3 L'argument contra els llenguatges privats
 - 7.4 Seguir una regla
 - 7.5 Formes de vida
8. La teoria estètica del segon Wittgenstein.

Metodologia

Es compona de tres elements:

1. Classes teòriques: Consistiran en l'exposició a classe per part del professor del temari teòric. L'assistència es recomana tot i que no és obligatòria.
2. Classes pràctiques: Comentari de textos distribuïts a l'aula.
3. Treball de l'alumne: Els alumnes hauran de realitzar, fora de l'horari lectiu, una sèrie de lectures proposades pel professor.

Les classes teòriques i les pràctiques s'alternaran durant tot el curs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Comentaris de textos.	19	0,76	3, 4, 8, 9, 11
Exposició de conceptes i teories.	30	1,2	3, 8, 11
Tipus: Supervisades			
Aclariment de dubtes.	23	0,92	3, 4, 8, 9, 11, 12
Tipus: Autònomes			
Estudi dels conceptes i teories introduïts a classe.	50	2	3, 4, 8, 9, 11
Lectures de textos seleccionats	25	1	4, 8, 9

Avaluació

L'avaluació es planteja de forma continuada en tres mòduls: 1) mòdul al voltant dels temes bàsics de filosofia del llenguatge 2) mòdul al voltant del Primer Wittgenstein 3) mòdul al voltant del segon Wittgenstein. Aquests tres mòduls s'avaluaran independentment i el seu pes en la nota final serà: mòdul 1, 10%; mòdul 2, 45% i mòdul 3, 45%.

Els tres mòduls s'avaluen en forma de prova teòrica amb un examen a fer a casa. La nota final serà la nota ponderada obtinguda en l'avaluació dels 3 mòduls.

La reavaluació es realitzarà a la data oficialment fixada per l'examen final per aquells alumnes que no hagin arribat a 5 punts. També es podran presentar a aquest examen de reavaluació els alumnes que no hagin fet alguna de les proves o cap d'elles. Igualment, es podran presentar a aquesta prova de reavaluació els alumnes que desitgin pujar nota.

Els alumnes que no s'hagin presentat a cap prova dels mòduls 2 i 3 constaran com 'no avaluable'.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova sobre qüestions teòriques 1	45%	1	0,04	2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11
Prova sobre qüestions teòriques 2	45%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9
Pràctiques de comentaris de text i exercicis	10%	1	0,04	3, 4, 8, 9, 10, 11, 12

Bibliografia

Anscombe, G. E. M (2001) *An introduction to Wittgenstein's Tractatus*. St Augustine Pr Inc.

Bordes, M. (2011) *Las trampas de Circe. Falacias Lógicas y argumentación informal*. Cátedra.

García Suárez, Alfonso. *Modos de significar*. Tecnos, 2011.

Monk, R. (2016) *Wittgenstein*. Anagrama

Pérez Otero, Manuel. *Aproximació a la filosofia del llenguatge*. Edicions Universitat de Barcelona, 2001/2008.

Pears. D. (1973) *Wittgenstein*. Barcelona: Grijalbo .

Valdés Villanueva, L. (2005) *La búsqueda del significado: Lecturas de Filosofía del Lenguaje*. Barcleona: Tecnos.

Wittgenstein. L. (1981) *Tractatus Logico-Philosophicus*. Barcelona: Editorial Laia. Traducció de Josep Maria Terricabras

-(1987) *Investigacions Filosòfiques*. Barcelona: Edicions 62. Traducció de Josep Maria Terricabras.